

Teemaleht

4

2007

LEIBKONNA KULUTUSED JA TARBIMINE

Piia-Piret Eomois

Eesti viimaste aastate majandusseis on soodustanud elanike sissetuleku kasvu. Inimesed on järjest optimistlikumad, uskudes, et majanduslik olukord paraneb veelgi. Suurenenud sissetulek ja laenude võtmine võimaldab aina rohkem tarbida. Samas ennustavad majandusteadlased üha kasvava tarbimishulluse peatset pidurdumist.

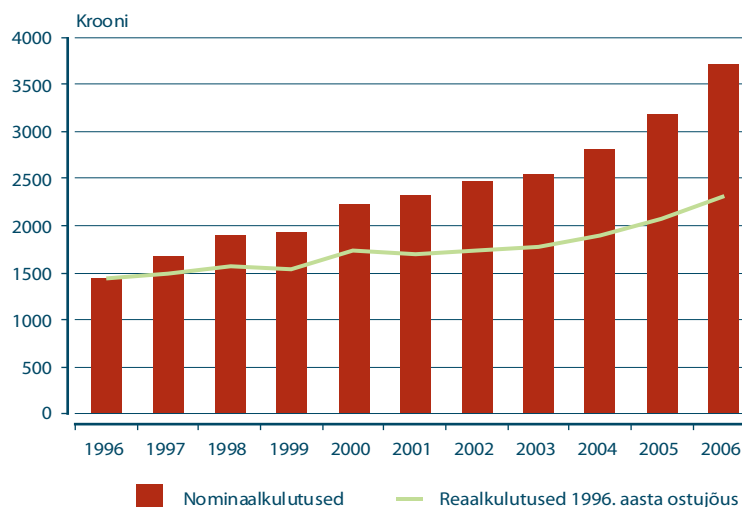
Kulutuste suurus	2
Majandusliku olukorra subjektiivne hinnang	4
Tarbimiskulutused	4
Tarbimiskulutuste struktuur	6
Kulutuste struktuur Balti riikides	9

Leibkonna majandusliku olukorra hindamiseks sobib hästi indikaator, mis mõõdab, kui palju tooteid ja teenuseid leibkond tegelikult tarbib. Mitmesugustel põhjustel võivad kulutused sissetulekust paljuski erineda ning lõppkokkuvõttes määravad just ostetud ja tarbitud kaubad leibkonna majandusliku olukorra. Teemaleht käsitleb 2006. aastat, hinnates inimeste tarbimisharjumusi varasemate aastatega võrreldes. Et leibkonnad on erineva suuruse ja struktuuriga, saab otseselt võrrelda ainult sama struktuuriga leibkondade kogukulutusi. Erineva suurusega leibkondade võrdlemiseks on vaadatud nii kuukulutusi kui ka kulutuste struktuuri leibkonnaliikme kohta. Analüüsis kasutatud leibkonnaliikmete kulutuste ja sissetulekute andmed pärinevad leibkonna eelarve uuringust.

Kulutuste suurus

2006. aastal olid leibkonnaliikme kuukeskmised kulutused 3712 krooni. 1996. aastaga võrreldes on kulutused suurenenud 2,6 korda ehk 2281 krooni (vt joonist). Võttes arvesse tarbijahinnaindeksi muutust vaadeldud aastatel, nähtub, kas kulutuste kasv on tingitud hindade kallinemisest või tarbimise suurenemisest. Reaalkulutused 1996. aasta ostujõus (tarbimise kasvust tingitud kulutused) olid 2006. aastaks suurenenud 1,6 korda.

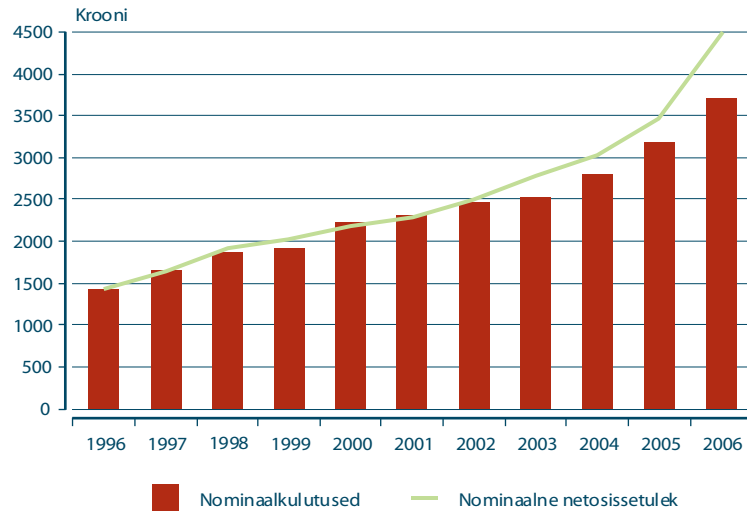
**Keskised
nominaal- ja
reaalkulutused
leibkonnaliikme
kohta kuus,
1996–2006**

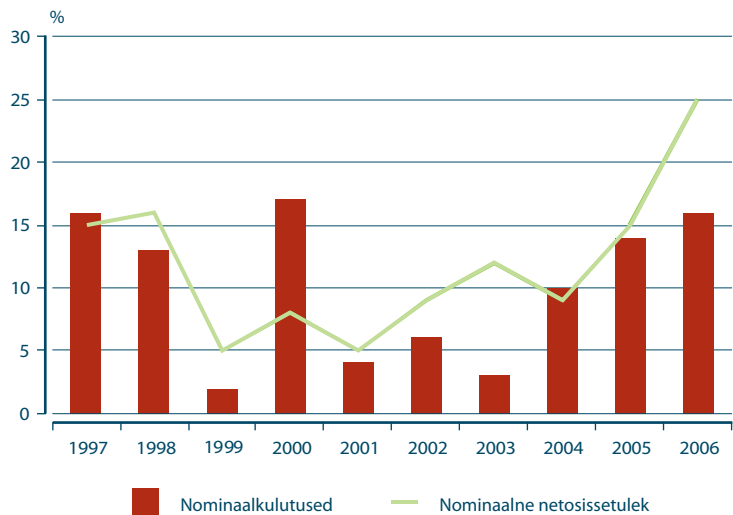
Hoolimata hindade jätkuvast kallinemisest on reaalkulutused endiselt kasvutrendis. 2005. aastaga võrreldes on leibkonnaliikme keskmised reaalkulutused suurenenud 11%. Vaatamata tarbijahindade tõusule alates 2004. aastast (perioodil 2003–2005 kerkisid tarbijahinnad 11,5%) on reaalkulutuste aastane kasv 1996. aasta ostujõus jõudnud peagu 2000. aasta tasemeni, mil kasv oli vaadeldud aastate suurim — 12%. Nominaalkulutused suurenesid 2006. aastal eelmise aastaga võrreldes 16% ehk 523 krooni. Alates 2004. aastast on kulutused pidevalt kasvanud — 2006. aastal oli kasv viimase kuue aasta suurim.

Kiiret kulutuste kasvu 2006. aastal mõjutas veelgi kiirem sissetuleku suurenemine (vt jooniseid). Nominaalne kuusissetulek leibkonnaliikme kohta kasvas 2005. aastaga võrreldes neljandiku, reaalsissetulek viiendiku. Selline nominaal- ja reaalsissetulekute kasv on viimase kümne aasta suurimaid. Viie aastaga on nominaalsissetulek suurenenud 74% ja reaalsissetulek 53%, nominaalkulutused aga 51% ja reaalkulutused 33%.

**Keskised
nominaal-
kulutused ja
keskmine
nominaalsissetulek
leibkonnaliikme
kohta kuus,
1996–2006**

**Leibkonnaliikme
kuukeskmiste
nominaalkulutuste
ja kuukeskmise
nominaalsissetuleku
muutus võrreldes
eelmise aastaga,
1997–2006**

Tuleb märkida, et laenuid ei ole arvestatud sissetuleku ja kulutuste hulka: laenuvõtmist käsitletakse säästu kasutamisenä ja laenu tagasimaksmist säästuna. Eesti Panga andmetel oli majapidamiste laenukasvutempo 2006. aastal endiselt väga kiire, püüdes 60% juures. Majapidamiste võlakooormus kasvas, jõudes kasutatava tulu suhtes 70%-ni. Et nii laenusummad kui ka baasintressimäärad 2006. aastal tõusid, suurenesid ka majapidamiste kulud laenu tagasimaksmiseks. Tagasimakstud laenusummade järjest kiirenev kasvutempo võrreldes varasemate aastatega ei aeglustanud aga kulutuste kasvu leibkonnaliikme kohta. Samas aitas tarbimise suurenemisele kaasa ka kinnisvaratehingutele kasutatava laenu raha vähenemine. Eesti Panga andmetel oli 2006. aasta kinnisvaraturg varasemate aastatega võrreldes tasakaalustumas, sest suur nõudlus oli pakkumise kasvu ja kõrgema hinnataseme tõttu taandunud. Nõudluse vähenemist väljendas ka eluasemetehingute keskmine väärtus.

Majandusliku olukorra subjektiivne hinnang

Objektiivsete näitajate kõrval on oluline vaadata ka inimeste subjektiivset arvamust enda majandusliku heaolu kohta. 2006. aastal tuli pool leibkondadest üldiselt toime. Hoolimata järjest suurenevast tarbimisest väitis aga rohkem kui kolmandik leibkondadest (35%), et tuleb vaid ots otsaga toime. 2005. aastal sai enda hinnangul vaevu hakkama neli leibkonda kümnest (2000. aastal viis kümnest). Vaid 3% leibkondadest hindas 2006. aastal oma majanduslikku olukorda väga raskeks. 2005. aastaga võrreldes on selliste leibkondade osatähtsus vähenenud ühe protsendipunkti võrra, 2000. aastaga võrreldes kolm protsendipunkti. Nende leibkondade osatähtsus, kes võivad endale lubada kõike eluks vajalikku, on aga aastatega suurenenud — 2000. aastal oli neid 8%, 2005. aastal 9% ja 2006. aastal 11%.

Majanduskasvu otsest mõju leibkonnale näitab oma praegusele majanduslikule seisukorrale antav hinnang võrreldes eelmise aastaga. Kiire majanduskasv ei ole kõigile leibkondadele positiivselt mõjunud. 2006. aastal hindas iga kaheksas leibkond oma majanduslikku olukorda kehvemaks kui aasta eest. Samal ajal on halveneva majandusliku seisukorraga leibkondi aasta-aastalt üha vähem — 2005. aastal pidas majanduslikku olukorda eelmise aastaga võrreldes kehvemaks iga viies leibkond (2000. aastal ligi iga neljas). Samal ajal on aastatega juurde tulnud leibkondi, kelle majanduslik seisukord on möödunud aastaga võrreldes paranenud. Leibkonna majanduslik järg oli 2006. aastal iga neljanda leibkonna arvates parem kui aasta eest. 2005. aastal pidas oma majanduslikku olukorda eelmise aastaga võrreldes paremaks iga viies ja 2000. aastal iga kaheksas leibkond.

Majandusliku olukorra subjektiivse hinnangu muutust pikema perioodi ulatuses näitab võrdlus viie aasta taguse ajaga. 2006. aastal uskus ligi pool (47%) leibkondadest, et nende praegune majanduslik seisukord on parem kui viie aasta eest. 2005. aastal oli selliseid leibkondi 38% ja 2000. aastal 25%. Iga neljas leibkond pidas oma olukorda viie aasta taguse ajaga võrreldes kehvemaks, 2005. aastal arvas rohkem kui iga kolmas leibkond samamoodi (2000. aastal isegi üle poole leibkondadest — 53%).

Iga-aastast majandusliku olukorra paranemist näitab ka eluks vajaliku sissetuleku suuruse hinnang. 2006. aastal pidas kaheksa leibkonda kümnest normaalseks eluks vajaminevaks sissetulekuks vähemalt 4000 krooni kuus, 2005. aastal vajas samasugust summat seitse leibkonda kümnest (2000. aastal kolm kümnest).

Tarbimiskulutused

Leibkonna tehtud kulutused jaotatakse laias laastus kaheks: otseselt tarbimisega seotud kulutused ehk tarbimiskulutused ja enamasti väljapoole leibkonda minevad muud kulutused (sh annetused, trahvid jne). Tarbimiskulutused hõlmasid 2006. aasta kogukulutustest 98%, mis on 3530 krooni leibkonnaliikme kohta kuus. Eelmise aastaga võrreldes suurenesid tarbimiskulutused 504 krooni liikme kohta kuus. Aastatel 1996–2006 oli nimetatud kulutuste kasvutempo 2,59-kordne. Vaadates tarbimiskulutusi liigi järgi, on 2006. aastal nominaalkulutused eelmise aastaga võrreldes kasvanud kõikides kulugruppides (vt tabelit).

Tarbimiskulutused leibkonnaliikme kohta kuus, 1996, 2005–2006

(krooni)

Tarbimiskulutused	1996	2005	2006
Toit ja alkoholita joogid	589	844	919
Alkoholjoogid ja tubakatooted	48	104	118
Rõivad ja jalanõud	98	210	246
Eluase	255	482	570
Majapidamiskulud	67	198	219
Tervishoid	20	98	151
Transport	88	376	450
Side	23	205	220
Vaba aeg ja kultuur	74	249	330
Haridus	18	49	56
Hotellid, kohvikud ja restoranid	44	118	125
Mitmesugused kaubad ja teenused	68	195	228

2006. aastal kulutas leibkonnaliige kõige rohkem toidule — 919 krooni kuus. Alates 2004. aastast on toidukulutused üha kiiremini suurenenud. 2005. aastaga võrreldes kasvasid nimetatud kulutused 9% ehk 75 krooni leibkonnaliikme kohta kuus. Toidukulutuste suurenemine on peamiselt tingitud aedviljadele ja lihatoodetele tehtud kulutustest. Suurenemisele on mõju avaldanud nii kallinenud hinnad kui ka tarbimise üldine kasv. Aastatel 1996–2006 kasvasid toidule tehtavad nominaalkulutused 330 krooni, millest ligi neljandik (23%) langes 2006. aastale. Toidukulutuste kasvutempo oli aga kululiikide võrdluses vaadeldud aastate aeglaseim (1,56-kordne).

Teine suur kulutuste liik on eluasemekulutused. 2006. aastal kulus leibkonnal eluasemele 570 krooni liikme kohta kuus. Eelmise aastaga võrreldes suurenesid eluasemele tehtavad kulutused 18% (88 krooni), mis on viimase kümne aasta suurim kasv. Aastatel 1996–2006 suurenesid nimetatud kulutused 2,24 korda. Kuigi eluasemekulutused kasvasid kiiremini kui varasematel aastatel, oli kasvutempo aeglasem kui tarbimiskulutuste puhul keskmiselt. 2006. aastal hõlmasid suurima osa eluasemekulutustest hooldus- ja remonttööd — 144 krooni leibkonnaliikme kohta kuus, mis on neljandik eluasemekuludest (1996. aastal vastavalt 15%). Elektrile kulutas leibkonnaliige 2006. aastal 111 krooni kuus ehk viiendiku eluasemekuludest. 2005. aastaga võrreldes on elektri osatähtsus langenud ühe protsendipunkti võrra.

Sundkulutuste (toidu- ja eluasemekulutused) kasvutempo jääb alla tarbimiskulutuste keskmisele kasvutempole, mistõttu väheneb sundkulutuste osatähtsus kulutuste struktuuris ning kasvab valikuvabadus finantside kasutamisel. Seda kinnitavad ka 1996.–2006. aastal 4,46 korda suurenenud kulutused vabale ajale ja kultuurile. Vaadeldud aastate 256-kroonisest kasvust leibkonnaliikme kohta kuus langes kolmandik 2006. aastale. Viimasel paaril aastal on vabale ajale tehtavate kulutuste absoluutne kasv kululiigi järgi olnud pidevalt suurim — 2006. aastal kasvasid kulutused vabale ajale 81 krooni leibkonnaliikme kohta kuus.

Keskliste kulutuste puhul on suuruselt kolmandal kohal transpordikulutused, mis 2006. aastal olid 450 krooni leibkonnaliikme kohta kuus. Aastatel 1996–2006 oli transpordikulutuste kasvutempo ligikaudu kaks korda kiirem (5,09-kordne) kui tarbimiskulutuste puhul keskmiselt. 2005. aastaga võrreldes suurenesid transpordikulud 75 krooni ehk 20%.

Tarbimiskulutuste struktuur

Esmased kulutused tehakse alati hädavajalike asjade tarbeks, milleks on toit ja eluase. Kui eluks vajalikud kulutused on kaetud, võib leibkond vabamalt panustada kodukaupadesse ja puhkusesse. Seega võib järeldada, et mida suurem on hädavajalike kulude osatähtsus kogukulutustes, seda madalam on elustandard. Majanduslikku heaolu käsitlevas kirjanduses mainitakse tihti järgmist rusikareeglit: leibkond, kes kulutab rohkem kui 25% brutosissetulekust eluasemele või toidule, kannatab majandusliku pinge all. Kaudse pildi elustandardi ja kulutuste seosest annab erinevatele kululiikidele tehtud kulutuste osatähtsuste võrdlemine sissetulekukvintiili kaupa (vt tabelit).

Tarbimiskulutuste struktuur leibkonnaliikme kohta kuus sissetulekukvintiili järgi, 2006 (protsenti)

Tarbimiskulutused	I kvintiil	II kvintiil	III kvintiil	IV kvintiil	V kvintiil
Toit ja alkoholita joogid	34,3	31,7	29,2	24,0	17,8
Alkoholjoogid ja tubakatooted	4,1	3,6	2,9	3,3	2,9
Rõivad ja jalanõud	5,0	5,4	5,8	6,8	8,6
Eluase	18,5	18,3	19,3	15,6	12,0
Majapidamiskulud	4,7	5,7	5,9	7,3	6,1
Tervishoid	3,8	6,0	5,1	4,1	3,0
Transport	7,9	8,8	9,9	13,5	16,5
Side	6,8	6,0	5,6	6,4	5,5
Vaba aeg ja kultuur	6,2	6,9	7,3	8,6	12,5
Haridus	... ^a	... ^a	... ^a	0,9	2,9
Hotellid, kohvikud ja restoranid	2,5	1,9	2,9	3,7	4,5
Mitmesugused kaubad ja teenused	5,7	4,5	5,6	6,0	7,6

^a Andmed on avaldamiseks ebakindlad.

Toidule ja alkoholita jookidele tehtud kulutuste osatähtsus muutub sissetulekukvintiili oluliselt. Kui madalaimas sissetulekukvintiilis olevate leibkonnaliikmete toidukulutused hõlmavad rohkem kui kolmandiku, siis kõrgeimas kvintiilis kulutatakse toidule alla neljandiku. Absoluutarvult erinevad madalaima ja kõrgeima sissetulekukvintiili toidukulutused 488 krooni (67%) leibkonnaliikme kohta kuus.

Teise vältimatute kulutuste liigi — eluasemekulutuste — erinevused sissetulekukvintiili ei ole nii suured: madalaima ja kõrgeima kvintiili kulutuste osatähtsuste erinevus on seitse protsendipunkti. Kõige suurem eluasemekulutuste osatähtsus ilmneb kolmandas sissetulekukvintiilis ehk n-ö keskklassis. Selles tulukvintiilis olev

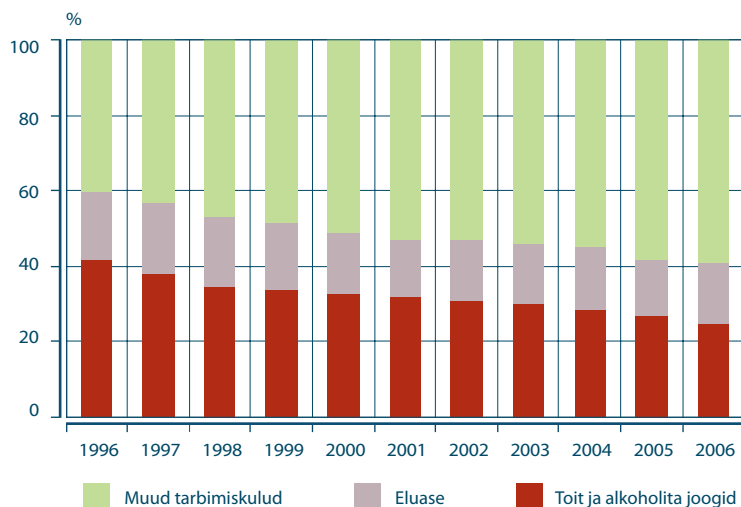
leibkond võib endale lubada mõnevõrra kallimat eluaset kui madalama kvintiili leibkond, kuid selle arvelt tuleb muude kulutuste pealt (alkoholjoogid ja tubakas, majapidamiskulud) kokku hoida. Absoluutarvult erinevad kolmanda ja neljanda sissetulekukvintiili eluasemekulud 40 krooni ning teise ja kolmanda kvintiili eluasemekulud 131 krooni leibkonnaliikme kohta kuus.

Sissetuleku kasvades suureneb rõivastele ja jalanõudele, transpordile ning vabale ajale ja kultuurile tehtud kulutuste osatähtsus. Rõivaste ja jalanõude puhul erineb kõrgeima ja madalaima sissetulekukvintiili leibkondade kulutuste osatähtsus neli protsendipunkti — rahalises väärtuses 468 krooni leibkonnaliikme kohta kuus. Esimeses ja teises sissetulekukvintiilis on leibkonnaliikme rõivastele ja jalanõudele tehtavate kulutuste erinevus 1,4-kordne, neljandas ja viiendas kvintiilis juba kahekordne. Transpordile tehtud kulutuste osatähtsus erineb kõrgeima ja madalaima kvintiili leibkondadel üheksa protsendipunkti — 934 krooni leibkonnaliikme kohta kuus. Ligi kahekordne transpordikulutuste suuruse erinevus avaldub juba kolmandas ja neljandas sissetulekukvintiilis olevate leibkondade puhul. Vabale ajale ja kultuurile tehtud kulutuste osatähtsus erineb madalaimas ja kõrgeimas kvintiilis seitse protsendipunkti. Absoluutarvult kulutab kõrgeima kvintiili leibkonnaliige vabale ajale ja kultuurile 705 krooni kuus rohkem kui madalaima kvintiili leibkonnaliige. Kulutused vabale ajale ja kultuurile suurenevad sissetulekukvintiiliti 1,5 korda, eelviimase ja viimase kvintiili puhul kasvab erinevus järsult 2,3-kordseks.

Varasemate aastatega võrreldes väheneb vältimatute kulutuste osatähtsus Eestis pidevalt (vt joonist). Suhteliselt aeglase kasvutempo tõttu on toidukulutuste osatähtsus ajavahemikul 1996–2006 vähenenud 42%-st 25%-ni. Eluasemekulutuste kasvutempo on toidukulutustega võrreldes olnud märksa kiirem, mistõttu eluasemele tehtud kulutused ei ole vähenenud sama kiires tempos. Aastatel 1996–2006 langes eluasemekulutuste osatähtsus 18%-st 16%-ni. Sundkulutuste osatähtsuse vähenemise tõttu on rahalisi ressursse võimalik vabamalt kasutada kui varem.

Erinevat tüüpi leibkondade tarbimisharjumused on erinevad. Näiteks tuleb kasvueas lastega leibkonnal paratamatult rohkem kulutada riieks, aga suuremal leibkonnal kulub leibkonnaliikme kohta vähem ühiselt tarbitavatele kaupadele (sh eluase) kui ühe inimese leibkonnal.

Vältimatud kulutused, 1996–2006

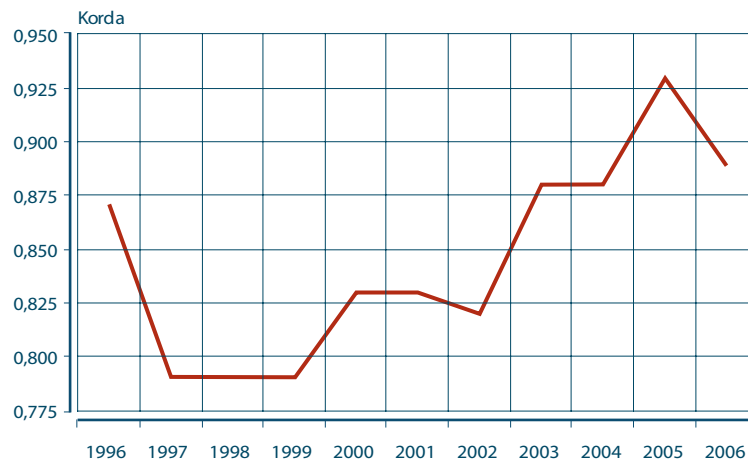

Toidukulutuste osatähtsus leibkonnaliikme kohta kuus on suurim ühe täiskasvanu ja vähemalt ühe lapsega leibkonnas (29%) ning väikseim (21%) kahe täiskasvanu ja ühe lapsega leibkonnas. Absoluutarvult erinevad nende leibkondade toidukulutused 28 krooni liikme kohta kuus. Eluasemekulude osatähtsus on suurim üksi elaval täiskasvanul (21%). Samal ajal hõlmavad kahe täiskasvanu ja vähemalt kolme lapsega leibkonna eluasemekulud 9% kulutustest leibkonnaliikme kohta — rahas maksab üksi elav täiskasvanu aga eluasemekuludeks neli korda suurema summa. Riiete ja jalanõudele tehtud kulutuste osatähtsus on väikseim lasteta leibkonnas — nii ühe kui ka kahe täiskasvanuga leibkonna puhul 6%.

Erinevad tarbimisharjumused on ka linna- ja maaleibkondadel. See ilmneb juba tarbimiskulutuste suuruses: linnas kulutas leibkond 2006. aastal keskmiselt 3774 krooni (145 krooni ehk 4% Eesti keskmisest rohkem) ja maal 3359 krooni liikme kohta kuus (93% Eesti keskmisest).

Linna- ja maaleibkondade kulutuste suuruste erinevus on 1996.–2006. aastal kasvanud 198 kroonist 416 kroonini. Leibkonnaliikme kohta tehtud kulutuste suhe varieerub aastati üsna palju kulutuste kasvutempo erinevuse tõttu (vt joonist).

Linna- ja maaleibkondade kulutuste suhe leibkonnaliikme kohta kuus, 1996–2006

Suurim absoluutne nominaalkulutuste erinevus linna- ja maaleibkonnas ilmnis 2002. aastal — 474 krooni liikme kohta kuus. 2003. aastal vähendas kulutuste erinevust maaleibkonna kaheksa protsenti kiirem kasvutempo. 2005. aastal suurenesid kulutused maal kolmandiku võrra kiiremini ning linna- ja maaleibkondade kulutuste erinevus vähenes endiselt. 2006. aastal oli aga linnaleibkondade kulutuste kasvutempo neli protsendipunkti kiirem (kasvutempo linnas 18%, maal 14%) ning erinevused linna- ja maaleibkondade vahel suurenesid taas.

Kui vaadata sundkulutuste osatähtsust 2006. aastal, siis toidukulutused liikme kohta olid suuremad maaleibkonnas (maal 27%, linnas 24%) ja eluasemekulud linnaleibkonnas (linnas 17%, maal 13%). 2005. aastaga võrreldes on toidule tehtavate kulutuste osatähtsus nii linnas kui ka maal vähenenud kaks protsendipunkti. Eluasemekulutuste osatähtsus on linnas jäänud samaks, maal aga ühe protsendipunkti võrra suurenenud. Kui 2005. aastal oli vabale ajale tehtud kulutuste osatähtsus nii maal kui ka linnas 8%, siis 2006. aastal kasvas see linnas kaks protsendipunkti, maal aga ei muutunud.

Maakonniti ulatus kulutuste erinevus 2006. aastal 1717 kroonini — suurimad kulutused olid Harju maakonnas (Tallinnata) ja väikseimad Võru maakonnas (vastavalt 4358 krooni ja 2641 krooni leibkonnaliikme kohta kuus). Kulutused Võru maakonnas hõlmasid 65% Harju maakonna kulutustest. 2005. aastaga võrreldes suurenesid maaomandlikud erinevused vaid 52 krooni. Aastatel 1996–2006 kasvasid keskmised kulutused kõige rohkem Harju ja kõige vähem Võru maakonnas — vastavalt 2846 krooni ja 1450 krooni leibkonnaliikme kohta kuus.

Kulutuste struktuur Balti riikides

Tarbimiskulutuste struktuur Lätis ja Leedus on enamjaolt Eesti omaga sarnane (vt tabelit). Kõige rohkem kulutatakse toidule ja alkoholita jookidele. Leedus oli 2006. aastal toidukulude osatähtsus 34%, s.o üheksa protsendipunkti rohkem kui Eestis. Suhteliselt suur erinevus ilmneb ka eluasemekulutuste puhul — Eestis oli nime-tatud kulutuste osatähtsus neli protsendipunkti suurem kui lõunanaabritel.

Vältimatute kulutuste osatähtsus kulutuste struktuuris oli suurim Leedus (46%). Kui varasematel aastatel on see näitaja olnud väiksem Eestis, siis 2006. aastal oli vältimatute kulutuste osatähtsus Lätis ühe protsendipunkti võrra väiksem (40%). Leedulased kulutavad vabale ajale ja kultuurile ning hotellides, kohvikutes ja restoranides kõige väiksema osa kulutustest (10%). Kõige rohkem kulutavad nendele kululiikidele aga lätlased — 14%, mis on üks protsendipunkt rohkem kui eestlaste puhul.

Tarbimiskulutuste struktuur Balti riikides, 2006 (protsenti)

Tarbimiskulutused	Eesti	Läti	Leedu
Toit ja alkoholita joogid	25	28	34
Alkoholjoogid ja tubakatooted	3	3	4
Rõivad ja jalanõud	7	8	9
Eluase	16	12	12
Majapidamiskulud	6	6	5
Tervishoid	4	4	5
Transport	12	13	10
Side	6	6	5
Vaba aeg ja kultuur	9	8	5
Haridus	2	1	1
Hotellid, kohvikud ja restoranid	4	6	5
Mitmesugused kaubad ja teenused	6	5	5

Kirjandus

Eesti majandus 2006. aastal. (2007). Eesti Panga aastaaruanne.

[www] http://www.eestipank.info/pub/et/dokumendid/publikatsioonid/seeriad/aastaaruanne/_2006/_17.pdf (24.09.2007).

Leibkonna eelarve uuringute (HBS) materjalid. (1996–2006). Statistikaamet.

Leibkonna elujärg. 2005. *Household Living Niveau*. (2006). Tallinn: Statistikaamet.

Leedu Statistikaameti elektrooniline andmebaas. [www] <http://www.std.lt> (24.09.2007).

Läti Statistikabüroo elektrooniline andmebaas. [www] <http://data.csb.lv> (24.09.2007).